

ХАДЖИ ДИМИТЪР

ЧИТАЛИЩНА БИБЛИОТЕКА
"ЗОРА" - СЛИВЕН

Юбилеен брой
по случай
90-годишнината
от геройската
гибел на
Хаджи Димитър
30 юли 1958 г.
гр. Сливен

Издава комитетът по чествуване годишнината на Хаджи Димитър в Сливен

ХРИСТО БОТЕВ

ХАДЖИ ДИМИТЪР

Жив е той, жив е! Там на Балкана,
погнал в кърви, лежи и пъшка
юнак с дълбока на гърди рана,
юнак във младост и в сила мъжка.

Настане вечер — месец изгрее,
звезди обсият сводът небесен;
гора зашуми, вятър повее, —
Балканът пее хайдушка песен!

На една страна захвърлил пушка,
на друга сабя на две строшена;
очи тъмнеят, глава се люшка,
уста проклинат цяла вселена!

И самодиви в бяла премяна,
чудни, прекрасни, песен поемат, —
тихо нагазят трева зелена
и при юнакът дойдат, та седнат.

Лежи юнакът, а на небето
слънцето спряно сърдито пече;
жътварка пее нейде в полето,
и кръвта още по-силно тече!

Една му с билки раната върже,
друга го пръсне с вода студена,
трета го в уста целуне бърже, —
и той я гледа — мила, засмяна!

Жътва е сега . . . Пейте, робини,
тез тъжни песни! Грей и ти, слънце,
в таз робска земя! Ще да загине
и тоя юнак . . . Но млъкни сърце!

„Кажи ми, сестро, де — Караджата?
Де е и мойта вярна дружина?
Кажи ми, пък ми вземи душата, —
аз искам, сестро, тук да загиня!“

Тоз, който падне в бой за свобода,
той не умира: него жалеят
земя и небо, звяр и природа,
и певци песни за него пеят . . .

И плеснат с ръце, на се прегърнат,
и с песни хвъркнат те в небесата, —
летят и пеят, дорде осъмнат,
и търсят духът на Караджата . . .

Денем му сянка пази орлица
и вълк му кротко раната ближи;
над него сокол, юнашка птица,
и тя се за брат, за юнак грижи.

Но съмна вече! И на Балкана
юнакът лежи, кръвта му тече, —
вълкът му ближе лютата рана,
и слънцето пак пече ли — пече!“

Писмо на Хаджи Димитър до Панайот Хитов

ГОСПОДИНЪ ПАНАЙОТЪ ХИТОВЪ ВЪ В БЕЛГРАДЪ

Длъжност-та, която ма а на кого?
подбуди да ви пиша настоя- Кого ли трябва да обича-
яче то, суца дълбочинъ, ми? на кого ли трябва да
Българин, съсъ искренността съ оайми да съ питами?
та която ви пиша, и от Най-паче коги ли трябва
дълбочинъ та на сърцето да се споразумейми, за на-
ми, надеяся, че ще прием- нъва по междуни такава не
нете поздравлението ми, помежду си и по между
което вам прилично отдавам. нашите братя; коги ли боли
Ако и да виждам, че по ний помежду си не съ пот-
некой си самозволни, и не рудимъ да си намерим
основни причини дирите лекъ-тъ?

насъ, и зависи отъ сами ма съ
въобще.
Като разберете съержа-
нието на писмото ми и като
разсъдите подробно, надеяся
че ще одобрите те мненито
ми, онова което ви знайте
за добро, а аз като един
Ваш со отечественкъ, и при-
сел, като по-млад от вазъ,
ще приемна съсъ благодар-
ност честний ви одговор,
когото по отдавна учаквахъ
не премебно!

Не съ ли сустно трудове-
те до сега ако останимъ и
сега тъй хром и хладно-
крънье, за да съ въ кор-
кънъва по междуни такава не
примирима вражба, чрез то-
ва си наше самолюбие?
Бързам, и съ това ми само
писмо, и ви наумявам, като
виждам, времето се отваръ
за големитъ-търгъ, който
отдавна вече назначен, и съ
приготвя за нас, за първи
път, непременно трябва
приготовление, съсъ кой и
е начин, [защото нам ле-
жи нашата свела Будущ-
ност. Като размислимъ под-
робно потребни те нам за
гореречний тъй, азъ виждам
за най нужено първо, „Съг-
ласието“ де ще го [намерим
ний това що съ дума съг-
ласие? и то пак е между

В нищо друго няма спа-
сение, освенъ в съгласие, то,
и постоянство, за да до ка-
рами край, наймъчителствата
и на огнетениъ та на Бед-
ниъ ни народъ Български,
и тогизъ само тогизъ каз-
вам ще имами право да се
гордеем, и да съ възвisha-
ваме между други те, за
трудътъ който като пока-
жим на светъ, не ще има
кой да ни го откажи никога.

Тя дни приехъ поздра-
вление отъ към наши те стръ-
жи ни и съ уверявам защо та-
мошните, не имъ съ ще да
остантъ мирни на никой
начин, и пожелахъ да ви
изявя.

1868 мар 5
БУКУРЕЩЪ
Х. Д. А.

Стефан Караджа — верният другар на Хаджи Димитър

Той не умира!...

На 30 юли т. г. се навър- шват 90 години от героичната смърт на легендарния войвода Хаджи Димитър и неговата славна чета. Имената на Хаджи Димитър и Стефан Караджа ще останат завинаги в историята на нашия народ, като неувяхващ пример на саможертва и велик героизъм за освобождението на България от петвековното турско робство.

Роден и израсъл в бунтарския Сливен, Хаджи Димитър още от дете проявява своята неукротима ограда към турските поробители и техните слуги — българските чорбаджии.

В борбата на българския народ за извоюване на национална независимост израснаха десетки самоотвержени, докрай предани на народното дело борци като Раковски, Каравелов, Бенковски, Хаджи Димитър, Караджата, израснаха вождовете на нашата национална революция, великите революционери-демократи Васил Левски и пламенния поет и революционер Христо Ботев. Тази борба започна от стихийните селски въстания, минава през славната епоха на хайдутството, четничеството и стига до перикла на тайните революционни комитети, създадени от безстрашния Левски.

Връхна точка на четническата тактика и борба против отоманската тирания се явява легендарната чета на младите войводи Хаджи Димитър и Стефан Караджа.

Сформирана с много труд и лишения, снабдена с оръжие и облекло, четата от 125 юнака се отправя от Румъния към Дунава, за да премине с гемия и стъпи на скъпа родна земя. Нейната задача била да стигне сливенския балкан и като се съедини с въстаниците от вътрешността на страната да развее знамето на свободата и да образува едно „привременно правителство“.

Нетте битки, които води четата по пътя си за Стара планина при Караисен, Кара Пановата кория, Бяла черква, Канлъ-дере и Бузлуджа, я покрива с вечна слава. В тези битки се очертава великият героизъм на войводите и техните четници, дълбоката им вяра в правото им дело за свобода, коравият и несломим дух на българина, когото той е убеден, че е избрал правия път.

Битката при Канлъ-дере е най-тежката. Турците раняват Стефан Караджа на 4-5 места и пада в ръцете им полумъртъв. Хаджи Димитър с останалите четници се отпра-

вя към Бузлуджа. Част от четниците се откъсват и той пристига на върха с 28 души. Турската потеря ги подушва и се завързва неравна кървав бой на 28 четника срещу 800 черкези. В това легендарно сражение на 18 юли 1868 година (стар стил) нито един четник не се предава жив. Хаджи Димитър с високо развяна сабя извиква: „Да умрем братя като българи!“ и продължава боя до смърт.

Героизмът на Хаджи Димитър, Стефан Караджа и техните четници справедливо предизвиква чувство на възхищение и гордост във всяко българско сърце.

Славните войводи и техните четници умряха геройски, но не угасна идеята за свободата на Родината. С подвига си на Бузлуджа те разтървиха по четирите страни на света, че на Балканите има един смел народ, който не може повече да търпи оковите на азиатския турски деспотизъм.

Великият поет и революционер Христо Ботев възпя четата на Хаджи Димитър и Стефан Караджа в едно от най-хубавите свои стихотворения „Хаджи Химитър“, което вдъхновява всяко честно българско сърце в борбата против турското робство, а по-късно и в борбата против капитализма и фашизма.

Величавият подвиг на българските революционери събудил още по-силно чувството на брадския руски народ, който се вдигна на оръжие и с помощта на българското опълчение ни освободи от петвековното турско робство през 1878 година.

66 години по-късно, на Девети септември 1944 година Съветската армия за втори път ни освободи от немско-българския фашизъм.

Днес нашата Родина е щастлива и свободна. Под ръководството на Българската комунистическа партия народът ни изгражда величавата сграда на социализма.

В строителството на новия живот нашият народ се вдъхновява от героичния подвиг на Хаджи Димитър, Стефан Караджа и техните четници, възновява се от безсмъртното дело на всички патриоти дали своя живот за нашата свобода.

Поклон пред тяхната героична памет!

ДИМИТЪР НЕДЕЛЧЕВ
кандидат-член на ЦК на БКП и първи секретар на ГК на БКП

